

18.6.2024

Keski-Suomen ELY-keskuksen avustukset ympäristökasvatuksen ja -valistuksen hankkeille 2024: rahoitettavien hankkeiden lyhyet kuvaukset

Vesiteemaan painottuvat hankkeet:

Aurajokisäätiö

Monimuotoinen Aurajoki

16 000 €

Aurajokisäätiö on jo pidempään järjestänyt veden laatuun keskittyviä koululaisvierailuja Aurajoen äärelle. Tässä hankkeessa laaditaan opetuspaketti, joka käsittelee myös veden kiertoa, maisemaa ja paikallishistoriaa sekä valuma-alueen yhteyttä jokivesistöön ja Saaristomereen. Hankkeessa järjestetään myös koululaisten oppimispäiviä valituissa kohteisissa Aurajoen usean kunnan alueella. Opetuspaketti on jatkossa sekä opettajien käytössä että säätiön kouluretkien ja -vierailujen tukena. Pääasiallisina kohderyhminä ovat alakoululaiset ja heidän opettajansa. Toimijalla on hyvät yhteydet alueen kuntiin.

Siuntion kunta

Siuntionjoen äärellä - seikkailumatka vesiluonnon monimuotoisuuteen

41 400 €

Hanke täydentää laajempaa Siuntionjoki 2030 -hanketta alakouluille suunnattavalla ympäristökasvatuksella. Hankkeessa laaditaan kouluille suomen- ja ruotsinkieliset opetusmateriaalit, joissa käsitellään jokivesistön ekologiaa ja alueen vesiensuojelutyötä ja jotka sisältävät myös toiminnallisia opetustuokioita. Opettajat koulutetaan ja järjestetään yhteisiä tapahtumia sekä ulko-opetusviikko. Kunta on hyvin sitoutunut hankkeen tulosten hyödyntämiseen ja toiminnan jatkamiseen. Hankkeessa tekevät yhteistyötä kunnan ympäristö- ja sivistystoimet ja vesiensuojeluyhdistys. Hankkeen tulosten odotetaan olevan hyödyksi myös laajemmin.

Hämeenlinnan kaupunki

Perusopetuksen mikromuovijäämätutkimus Vanajavedellä

30 000 €

Hankkeessa kehitetään 5.–6.-luokkalaisille pedagoginen työtapa, jossa tutkitaan mikromuovijäämiä Vanajavedellä. Työtapa perustuu perusopetuksen opetussuunnitelmaan ja kansalaistutkimukselliseen toimintatapaan. Veden laadun, vesiekosysteemien ja terveystietokulmien kautta päästään pohtimaan myös omia kulutustottumuksia. Opettajat koulutetaan työtavan käyttöön. Hanke yhdistyy aiempaan kehittämistyöhön, ja siinä kehitetty toiminta sisällytetään jatkossa kaupungin opetussuunnitelmaan. Monipuolisen yhteistyön kautta vesistöihin liittyvää opetustarjontaa kehitetään ja laajennetaan muuallakin Kanta-Hämeessä.

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojelu - Föreningen Vatten- och luftvård för Östra Nyland och Borgå å r.y.

Vesikirppuja kalakeitossa

33 600 €

Hankkeessa ala- ja yläkoulujen oppilaat ja mahdollisesti myös lukiolaiset pääsevät tutustumaan ohjatusti lähiympäristönsä luontoon ja vesistöihin ja

18.6.2024

suunnittelemaan ja toteuttamaan miniprojekteja ympäristön tilan parantamiseksi. Suunnittelutyö tehdään ohjatun prosessin mukaisesti. Valitut projektit myös toteutetaan. Hanke tukee lapsia ja nuoria aktivoivaa toimintaa ja heidän osallistumistaan paikallisen ympäristön kehittämiseen ja sen tilan parantamiseen ja mallintaa tätä toimintaa. Toimintapainotteista ympäristökasvatusta on toivottu kouluilta, ja yhteistyöstä onkin jo sovittu usean koulun kanssa.

Paimionjoki-yhdistys ry

Virtuaaliretki Paimionjoen alkulähteiltä Saaristomerelle

31 712 €

Hankkeessa tuotetaan erityisesti yläkoulujen ja toisen asteen oppilaitosten käyttöön laadukkaita tietoiskuvideoita ja niihin liittyvää opetusmateriaalia. Niillä helpotetaan vesistöaiheen monipuolisempaa käsittelyä opetuksessa. Videoissa käsitellään veden laatuun vaikuttavia tekijöitä monelta kannalta. Valuma-alueen merkitystä Saaristomeren tilaan korostetaan: Paimionjoki on suurin Saaristomereen laskeva joki. Videoiden tekemisessä on mukana myös nuoria, jotka tavoitetaan 4H-yhdistysten kautta. Aineisto kytkeytyy monelle nuorelle tuttuun ympäristöön, mutta niistä tehdään myös valtakunnallisesti hyödynnettäviä.

Pirkanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry

Ahtialanjärvi – arvokas oppimisympäristö

9 600 €

Hankkeessa tuodaan yhteen vesiluonto, kosteikkotyö, lintualan asiantuntijat ja lukio-opetus ja luodaan lukion opiskelijoille monipuolinen mahdollisuus tutkia järviluontoa, oppia sen lajistosta sekä tehdä konkreettista luonnonsuojelutyötä. Hanke toteutetaan Lempäälän Ahtialanjärvellä, joka on yksi Sisä-Suomen rikkaimmista lintuvesistä, ja Lempäälän lukiossa. Hankkeessa toteutettava lukiokurssi mallinnetaan jatkoa varten ja työstä viestitään monissa verkostoissa.

Vantaan kaupunki

Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun

39 000 €

Hankkeessa tähdätään vesistötietoisuuden lisääntymiseen ja vieraslajien entistä aktiivisempaan poistamiseen erityisesti pienvesien ääreltä. Kaupunkilaisten tietoisuutta ja kiinnostusta lähiluontoon kasvatetaan aktiivisella viestinnällä sekä talkootoiminnan kautta, johon pyritään löytämään uusia tapoja. Toimintaa suunnataan myös kasvatusalan ammattilaisille. Hankkeen taustalla ovat mm. kaupungin pienvesiselvityksen päivityksessä esiin nousseet haasteet. Työtä tehdään myös yhdessä Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhmän Välkkeen kanssa, jonka puheenjohtajavuorossa Vantaa on. Välke-ryhmän kautta kehittämistyö laajenee koko maakuntaan ja mukaan saadaan monien eri toimijoiden näkökulmia.

18.6.2024

Minun mereni ry

Minun mereni -elokuva ja sen pohjalta toteutettava ympäristökasvatuskokonaisuus Suomen kouluihin ja oppilaitoksiin

50 100 €

Minun mereni -elokuva esittelee Itämeren ja ihmisen suhteen siihen monessa valossa ja on omiaan herättämään tunteita ja ajatuksia. Kyseessä on suuri hanke, jolle myönnetään osarahoitus. Elokuvan tekemisen lisäksi hankkeessa panostetaan yleisön tavoittamiseen ja keskustelun herättämiseen. Elokuvasta toteutetaan Koulukino-palveluun kolme erimittaista versiota sekä oppimateriaali. Hanke on valtakunnallinen.

Muihin teemoihin, ml. metsään painottuvat hankkeet:

Valkeakosken 4H-yhdistys ry

Mennään metsään 4H

16 680 €

Hankkeessa tähdätään lasten ja nuorten oman luonto- ja metsäsuhteen vahvistumiseen ja metsäluonnon monimuotoisuuden ymmärtämiseen. Hankkeessa kehitetään tähän liittyviä uusia rasteja koululaisten metsäpäiville, joilla käy vuosittain tuhansia lapsia. Lisäksi laaditaan 4H-kerhomateriaalia, joka auttaa erilaisten kerhojen ohjaajia hyödyntämään metsää tekemisen ja kokemisen ympäristönä sekä ohjaamaan toimintaa metsäluonnon hyväksi. Hankkeessa kokeillaan myös eskari-aikuinen-metsäkerhotoimintaa. Materiaali tehdään valtakunnalliseen käyttöön.

Koulukinoyhdistys - Skolbioförening ry

Nuorten ympäristötunteiden käsittely ja metsänsuojeluun kannustaminen elokuva- ja ympäristökasvatuksella

40 000 €

Hankkeessa yhdistetään elokuva- ja ympäristökasvatusta ja tuetaan sitä kautta nuorten metsäsuhdetta sekä ympäristötunteiden käsittelyä, lisätään ymmärrystä metsäluonnon monimuotoisuudesta, edistetään metsäluonnon suojelua sekä rakentavaa ympäristödialogia. Hankkeessa järjestetään eri puolilla Suomea elokuvanäytöksiä ja dialogisia tekijävierailuita dokumenttielokuvasta "Havumetsän lapset". Elokuvan käsittelyä tuetaan elokuva- ja ympäristökasvatusta yhdistävän pedagogisen materiaalin avulla. Kohdeyryhmänä ovat yläkoulujen oppilaat sekä toisen asteen oppilaitosten opiskelijat.

Hyria Koulutus Oy

KIRJO-toimintamalli nuorten luontosuhteen ja monimuotoisuusosaamisen tueksi

30 000 €

Hyria Koulutuksen luonnonvara-alan kampus Uumo on monimuotoinen ympäristö, jossa käy monenlaisia vierailuryhmiä. Hankkeessa laaditaan erityisesti yläkoululaisille sopiva luonnon monimuotoisuutta ja sen merkitystä korostava vierailuohjelma ja pedagoginen ohjelma, jossa on sisältöä sekä opetustilalle, omaan lähiympäristöön että verkkoon. Hyrian opiskelijat pääsevät harjoittelemaan biodiversiteettitiedon jakamista ja toiminnallisten harjoitusten vetämäistä ryhmille ja kehittämään näin ympäristöviestinnän osaamistaan yhteiskunnallisessa keskustelussa esillä olevien

18.6.2024

ympäristöteemojen äärellä. Hankkeessa kehitettävä pedagoginen monimuotoisuuskasvatuksen toimintamalli konseptoidaan luontokoulutoiminnaksi, joka vakiinnutetaan ja aikataulutetaan luonnonvara-alan opetuksen vuotuisen toimintaan. Hanke tuottaa myös ympäristöviestinnän työkalupakin nuorten opettajille ja kasvattajille.

Pro Lapinlahti mielenterveysseura ry, Pro Lappviken förening för mental hälsa rf

Liikkuva luontokoulu

54 090 €

Hankkeen avulla kiinnitetään huomiota ja tarjotaan ratkaisuja erityisesti kaupunkilaislasten luontosuhteen muotoutumiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen. Lapinlahden kaupunkiluontokeskus liittyy hankkeen myötä Helsingin luontokoulutoimijoiden verkostoon. Hankkeessa yhdistetään luontokoulujen osaamista ja kehitetään yhteistyötä niiden välillä. Hankkeessa tuotetaan opas lasten luontosuhteen tukemiseen, koulutetaan kasvattajia ja järjestetään teemallisia luontopäiviä.

Luontoliitto

Haavoittuva monimuotoisuus – ilmastonmuutos ja luontokato -kouluvierailut

44 100 €

Hankkeessa järjestetään ilmastonmuutosta ja luontokatoa käsitteleviä kaksiosaisia kouluvierailuja yläkoululaisille ja toisen asteen opiskelijoille. Vierailuja tarjotaan valtakunnallisesti. Vierailuilla syvennetään nuorten osaamista ilmastonmuutoksen ja luontokadon teemoista ja innostetaan heitä ympäristövaikuttamiseen. Lisäksi vierailuilla vastataan nuorten kasvaneeseen ympäristöahdistukseen ja tarjotaan keinoja ympäristötunteiden tunnistamiseen ja käsittelyyn. Maailmanlopun skenaarioiden sijaan hankkeessa keskitytään toiveikkaampien tulevaisuuskuvioiden pohtimiseen. Hankkeen materiaali tukee opetussuunnitelmia sekä yläkouluissa että lukioissa. Hanke on jatkoa aiemmin rahoitetulle pilottihankkeelle.

ENO Schoolnet ry

Itävä versoo - toiminta laajenee

11 238 €

Pohjois-Karjalaan perustettiin aiemmassa hankkeessa Pohjois-Karjalan ympäristökasvatusverkosto Itävä. Tässä jatkohankkeessa kehitetään verkoston toimintaa, järjestetään alueellisia tapahtumia ja aktiviteetteja, laajennetaan verkostoa, parannetaan verkoston näkyvyyttä ja kohennetaan toimintamahdollisuuksia jatkossa.

Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL ry, ruotsiksi Biologi- och geografilärarnas förbund BGLF rf

Tuunataan ja tiedotetaan - ympäristökasvatusmateriaalit uuteen loistoon

24 822 €

Hankkeessa uudistetaan viisi olemassa olevaa ympäristökasvatusmateriaalia: Open ilmasto-opas, Maaperän sankarit, Open ruokaopas, Mediakasvatus osana ympäristökasvatusta -kokonaisuus ja Eliökokoelma. Niissä oleva tutkimustieto päivitetään ajan tasalle, materiaaleihin tehdään

18.6.2024

tarvittavat täydennykset ja tehtävien ohjeistuksia kehitetään palautteen pohjalta. Materiaalien pitkäikäisyyttä parannetaan myös teknisesti. Lisäksi tuotetaan yksi uusi materiaalikokonaisuus ”Mikä luontokato?”. Materiaaleista viestitään aktiivisesti.

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry; Finlands natur- och miljökolförbun rf

MAPPA.FI 10-VUOTTA – TEKIJÄT ESIIN!

25 000 €

Hankkeessa kehitetään MAPPA-materiaalipankin toimintaa. Hankkeen myötä valtakunnalliset ja alueelliset palvelut ja verkostot sekä palvelussa olevat materiaalit löytyvät aiempaa helpommin. Kehittämiskohteet selvitetään käyttäjäkyselyllä. Vanhentunut sisältö poistetaan ja keskeiset sisällöt luokitellaan GreenCompin ja opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Hankkeessa järjestetään myös 10-vuotisjuhlawebinaari ja muuta viestintää.